

Skipari á Triton, Hendrik Hornhaver

Tylan hefur lent. Hon er eitt fjórðingarmiklóð amboð hjá sjóverjunum

Triton: Ísinkram fyri 360 milliónir

Norðhavið bjóðar av

–Stöðan í vár við nýggju fríðingunum minnir um tá vit skuldu syrgja fyri at halda útlenskar trolarar útanfyri 12 fjórðing, sigur Carsten Høgh, óvasti fyri Færøernes Kommando

Nýggja sjóverjuskípið, Triton, er farið til arbeiðis undir Føroyum. Hóast nú er bert eitt danskt sjóverjuskíp er undir Føroyum, verður sjóverjan og vaktarastan betri. Triton er so væl útgjárt, at vit kunnu vera úti í øllum vøðum, og Triton fer at vera meir í sjónum, sigur Hendrik Hornhaver, skipari á Triton.

Nýggjasta skípið hjá danska sjóverjunum, Triton, leggur við byggingu í Havn. Skípið er stórt, 110 metrar og tað sest beinanvegin, at hetta skípið minnir ikki um vanligt herskip.

Skípið sær rettlígt skalt út. Náðapadesing, sum eyðkendir herskipini í kalda krignum er, er burtur. Men fyrri er ikki

sagt, at tuktadróin ikki er frammalaga. Radararnir eru bert tvær kuplur ein onanfyri brúna og ein á tekjuni á tyrluhanginum. Frammanfyri brúna stendur 76 millimetr kanónin, einki annað og undir tyrludekk, sest ikki lítill annað enn bjargingarbotar.

Órsøkin til einfaldu útsjónina á Triton er millum annað, at tær teknisku installatiónirnar ríggja ikki so nógv upp í dag og at skípið serliga er gjørt til at sigla í grønlenskum sjóvi og tí er sera væl vart móti yvirisng. Onki óneyðugt er á dekkinum, tær hava lagt seg eftir at hava so stórar slættar flatur sum møgulegt.

aranum, at hann er erin av skipinum. Hann er óvasti fyri 60 monnum, sum allir hava sín ávísu uppgávu umboð.

Menimur tæna ikki sín hernaðarskyldu, men eru konstaþlar, tær hava valt sítt lívsykki umboð.

–Ein fittur partur av monnum eru kuytúr at brúnni. Eisini arbeiða fleiri við tyrluni. Vit hava jú einki minni enn ein lítlan fløgvali umboð. Maskinan skal eisini røkjast og vit skulu eisini eta, sigur skiparin.

–Men vit hava onki konufólk á manningarlistinum. Tað er ikki vanligt fyrri stóru dansku verjuskípinum, sum sigla í føroyskum og grønlenskum sjóvi. Konufólk eru mynstirði á øðrum skipum í danska herflotanum, sigur Hendrik Hornhaver.

Suverenitetur

Hvat gera so dansku sjóverjuskípin í føroyskum sjóvi. Her er óvasti fyri Færøernes Kommando, Carsten Høgh skjótur at svara.

–Vit kunnu bjá okkara uppgávu uppi triggjar partur. Vit hava eftirlit við føroyska sjókinum fyrri at vísa suverenitetin hjá danska ríkinum. Tað er tann reini hernaðarlaga uppgávan. Kemur eitt fremmant herskip innum triggjar sjómi, útan at tað er boðið, so er tað okkara uppgáva at reka tað burtur, sigur Carsten Høgh.

–Síðan skulu vit ansa eftir at fiskiveiðan fer lógiga fram. Hetta hendur í neyðum samarbeiði við Vaktar og Bjargingartænastuna. Vit hava fund saman á hvørja viku og síðan er tað bjargingartænastan, sigur hann.

Hefri varð boðið frá, at fólk verða uppsagt í Mjorkadal, verður tað eisini talan um avmarkingur innan sjóverjuna?

–Nei, tað eru broytingar farnar fram. Nú er bert eitt skip í mun til tvey fyrr. Eitt nú Maagen er ták úr sigling. Men eitt skip av Thetis-slagnum verður í framtíðini regluliga í føroyskum sjóvi. Tó eru eitt sindur færri menn við hesum skipum enn við teim gomlu, sigur Carsten Høgh, óvasti fyri Færøernes Kommando.

Ongin kenna seg tryggan

Á brúnni á Triton kemst tað sum at standa í eftirlitsrúminum á Cap Canaveral, tá rúmdarferjur verða skotnar upp.

Her er øll hugsandi úgerð til navigatión og samskipti. Brúgvir er sum

eini stór seðis til víddar. Og skiparin Hendrik Hornhaver sjónir okkum stóttur runt.

–Vit hava úgerð, har vit neyvt kunnu staðfesta, um eitt skip fiskar innanfyri mark ella ikki. Vit kunnu samanmeta fyra ymiskar navigatiónsskipanir.

–Vanliga sælta, nýggja GBS skipanina, Loran-skipanina og Decca skipanina. Únframt hetta hava vit framkomstu radarar í heiminum at staðla okkum við. Er ein bátur 100 metrar innanfyri mark, hava vit úgerð sum kann koma við prógvum, ið halda í rættinum. Eru líkindini góð, kunnu vit staðfesta posítiónina hjá einum báti innan fíra metrar, og hesa kunnu vit goyma, sigur Hendrik Hornhaver.

Norðhavið ein uppáv

–Í vár verður nógv at gera hjá vaktarskipinum í Føroyum. Fríðingarnar á Norðhavinum krevja nógv av skipinum, serliga í talan er um so stórt tal av bátum. Men vit stúra ikki fyrri hesi uppgávu. Við tí teknisku úgerð, sum vit ríða yvir verður hetta ikki tann stóri trupuleikin.

Carsten Høgh, óvasti á Færøernes Kommando leggur upp:

–Seinastu árinu hefur høvudsúppgávan hjá okkara verjuskípinum verið at kanna fiskiræðskapin hjá bátunum. Í vár fer stóðan aftur at minna um í gomlum degum, tá verjuskípin royndu at halda ensku trolararnar útanfyri 12 fjórðing. Nú skulu vit í stórum mun syrgja fyrri, at bátar halda seg burtur frá stongdum leimum, sigur hann.

Á brúnni stiggast tvær ristateldur, sum hava eftirlit við øllum maskinarðum umboð. Skiparin sigur, at hetta valeyst er fyrsta stigðið til eina fullkomiliga mannleyst maskinrúm. Her kann tað siggja alt sum gongur fyrri seg í maskinrúminum. Eitt nú neyvt yvirfyllt yvir ballasttangarnar, har pumpast kann innlutt av brúnni. Eisini koma tær fyra Alpha motorarnir stýrtar av brúnni. Og tí er altíð ein maskinmeistari á vakt á brúnni eisini.

–Helikoptern ankommur om fire og et halvt minut, sigur hátalara-ræddin.

Vit fara aftur at hyggja.

Kvikir menn renna aftur og fram. Tylan kemur ikki bert og seir seg. Slökkvið stendur klárt, skuldi eitt óhapp verði út. Tað gongur skjótt fyrri seg, vit hoyra tytluna, og stutt eftir stendur hon trygt á dekkinum.

–Men soleiðis er ikki

tættur streymur av kavbátum einar 60 fjórðingar sunnanfyri Føroyar. Hetta eru bátar, sum hava samband við Marmansk. Herðskip kunnu ferðast fritt útanfyri triggjar fjórðingar, tað er alhjóða sjógvur, tað tað ikki snýr seg um fiskiveiðu, sigur óvasti fyri Færøernes Kommando Carsten Høgh.

Omanfyri brúna er útsiktstunnan og hana hyggja vit eisini eftir. Høgt er upp og ta vit standa í lítlu tunnum eru vit 23 metrar yvir sjóvarmálanum. Tunnan er ein lítill brúgv, her kann skípið manoverast og tú sær langt.

–Tunnan er serliga ætla til at hyggja eftir rennum í isinum. Tó er ikki nógmikið bert at arbeiða her uppi frá. Við siggja nevniliga ikki tá tsurin fer fram við skípsskúnum, tí er neyðugt við samstarvi við havuðsbrúna, sigur Hendrik Hornhaver, skipari.

–Í samband við is, so kunnu øll úsætt stótt hitast upp, so tað er ikki stóru megleiki fyrri yvirisng. Og skuldi tað hent, so er Triton bygt soleiðis, at skípið tólar fleiri hundrab tons av ísi á yvirbygginginum, sigur skiparin.

Tylan kemur

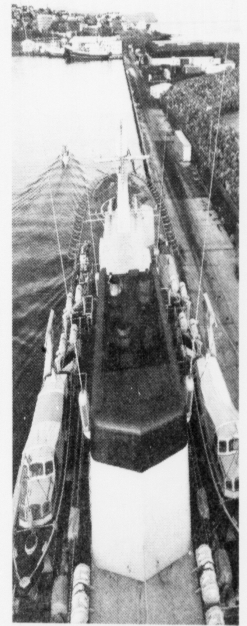
Meðan við sta í kværunum hjá skiparanum og práta ljóðir í hátalarum, at tyrlupersonalið skal fara aftur á tyrludekk.

–Helikoptern ankommur om fire og et halvt minut, sigur hátalara-ræddin.

Vit fara aftur at hyggja.

Kvikir menn renna aftur og fram. Tylan kemur ikki bert og seir seg. Slökkvið stendur klárt, skuldi eitt óhapp verði út. Tað gongur skjótt fyrri seg, vit hoyra tytluna, og stutt eftir stendur hon trygt á dekkinum.

–Men soleiðis er ikki

Úr útsiktstunna er gott úrsýnið

Eftir: Jústinus Eidesgaard
Myndir: Kalmar Lindenskov

altíð. Tá vit eru úti í sjónum, sær tað eitt sindur meira dramatiskt út. Tó hefur Triton staðfíslarar og tað hann liggur uppi vinda er gott at lenda.

Som eina eykatrygd, kann tyrlan, tá hon er umleidd ein metur yvir tyrludekkinum, skjóta eina harpun niður í dekk, soleiðis, at hon ikki endar á blámanum, skuldi óhappið verði út, sigur Hendrik Hornhaver, skipari.

Tylan hefur verið vesturin í Vágum við óvastanum fyrri sjóverjunum í Danmark. Hann hefur vígjað í Føroyum og kom við Triton, týsdag.

Tylan er eitt týðningarmiklóð amboð hjá verjuskípinum. Hon verður nýtt til vaktar og

bjargingartænastu. Hon er vanliga millum 30-40 tímar á flugi um mánaðin.

Scandinavia Star

Síðan hertiliga vanlukkuna við Scandinavian Star, ferjan sum eldur kom og fleiri fólk létu lív, er brunatrygðin ótt umboð á verjuskípinum hjá danska flotanum.

–Kring alt skípið er slökkviðgerð av øllum slag. Eisini er ein ríggva av ílmaskum hongd upp, soleiðis, at menn kunnu klára seg í eitt korter í royki, um teir ikki sleppa út beinanvegin.

Skiparin hefur verið um 30 ár í danska flotanum. Hann hefur fyrri siglt undir Føroyum, sum skipari á Ingolf og Beskyteren.

Skiparin saman við óvastanum á Færøernes Kommando, Carsten Høgh

60 manns við
Tað sæst útluga á skip-